

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

אונטריו, קנדה

מקרה בוחן

ניר מיכאלי, יו"ר המזכירות הפדגוגית
מאיה בוזו-שוורץ, ראש תחום מו"פ, מכון אבני ראשה

מהלך המושב

חלק ראשון

הרצאה - הרפורמה באונטריו: מנתונים ועד מאי נפקא מינה

חלק שני

דיון אודות הרפורמה

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

למידה מרפורמות בחינוך בעולם?

שני צדי המטבע

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

מספר עובדות חשובות על חינוך בקנדה

- מבנה פרובינציאלי ולא פדרלי
- שיעורי הגירה (סלקטיבית) מן הגבוהים בעולם
- חינוך דו לשוני המעוגן בחוקה
- חלוקה גילאית בדומה למערכת בארץ

פרובינציית אונטריו במספרים

- הגדולה ביותר בפרובינציות בקנדה: 13 מיליון איש המהווים 40% מאוכלוסיית קנדה
- 5000 בתי ספר, 95% מהם ציבוריים
- 2,000,000 תלמידים, 27% מהם נולדו מחוץ לקנדה
- 120,000 מורים המאוגדים בארבעה איגודי מורים ומועסקים על ידי school boards
- ממוצע הציונים בפיזה הוא מהגבוהים ביותר וממוצע ילדי המהגרים גבוה מהממוצע בעולם
- חינוך חובה עד גיל 18

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

ערב הרפורמה

- בעיית אמון וניכור
- מדיניות סטנדרטים נוקשה – בתוך הכיתות ומחוצה להן
- קיצוצי תקציב בתחום הפיתוח המקצועי

השלכות:

- נשירת תלמידים
- הישגים נמוכים באוריינות ובמתמטיקה בבית הספר היסודי ונשירת תלמידים
- נטישת מערכת החינוך הציבורית
- סכסוכי עבודה

אדריכלי הרפורמה 2003-2010

Dalton McGuinty

Michael Fullan

Ben Levin

המטרות

- העלאת הישגי התלמידים בבתי הספר היסודיים באוריינות ובחשבון מ 55% ל- 75% במבחני סטנדרטים
- העלאת אחוז מסיימי התיכון מ- 68% ל-85%
- צמצום הפערים בהישגים בין בתי ספר
- העלאת שביעות הרצון והאמון במערכת החינוך הציבורית של ההורים, הקהילה והציבור בכלל

תאוריית שינוי

- מלמעלה למטה או מלמטה למעלה?
- תחרותיות או שיתופיות ואמון?
- סטנדרטים ורגולציה או אוטונומיה?
- מעטים או רבים?

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

שבירת הדיכוטומיות

- גם מלמעלה וגם מלמטה
- גם אמון וכבוד מקצועי כלפי המורים אך גם סטנדרטים
- גם אוטונומיה וגם מרכזיות
- מעט תחרות ובעיקר קולקטיביות
- לא מעטים ולא רבים אלא כולם

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

הנחת יסוד מובילה

תפיסה אקולוגית של מערכת החינוך

עקרונות אסטרטגיים

- מטרות: נבחרות, פשוטות ובעיקר משפיעות ישירות על הוראה ולמידה
- יצירת מעורבות של כלל השותפים בכל הרמות והשלבים
- השקעה במנהיגות ובפיתוח מקצועי של מורים
- שימוש שיטתי בנתונים ומתן משוב מתמשך על בסיס ראיות
- קוהרנטיות
- מחויבות לשיפור כל בתי הספר

בפועל: סדירות ומבנים תומכים

יסודי:

- הקמת מזכירות חדשה לענייני יישום הרפורמה
- תוספת של 200 דק' שבועיות להכנה וללמידה של המורים
- צמצום מספר התלמידים בכיתה ל-20 תלמידים

על יסודי:

- בעל תפקיד מחוזי ובית ספרי האחראי על הצלחת התלמידים (Student Success Leader)
- פיתוח תכנית העוסקת במיומנויות תעסוקתיות
- פיתוח מערך אינדיקטורים לסיוע במעקב אחר תלמידים תת משיגים ותוכנית קרדיט

בפועל: סדירויות ומבנים תומכים (2)

- תהליכי היוועצות ושולחנות עגולים
- השקעה מסיבית בתוכניות למנהיגות מנהלים ומפקחים
- ברית עם ארגוני המורים
- ליווי ותמיכה בבתי ספר אדומים
- מחקר והערכה מלווים

תוצאות הרפורמה

- עלייה בהישגים (מ- 54% ל-70%) באורינות ובמתמטיקה ב 4000 בתי הספר היסודיים
- שיעור מסיימי התיכון עלה מ- 68% ל- 82%
- צמצום פערים בין לומדים ובין בתי ספר
- ירידה במספר בתי הספר היסודיים התת משיגים מ-800 ל-87 (למרות עלייה בסטנדרטים)
- עלייה בשביעות רצון הציבור ממערכת החינוך מ-43% אחוז ב-2002 ל-65% בשנת 2010
- ירידה דרמטית במספר המורים החדשים העוזבים את המקצוע וירידה במספר הפורשים לפנסיה מוקדמת

אתגרים נוספים

- ירידה במתמטיקה ועצירה בעלייה בתחומים האחרים
בשנתיים האחרונות
- הצלחה מופחתת עם אבוריג'ינים ומיעוטים אתניים אחרים
- חמישית מן התלמידים עדיין לא מסיימים תיכון
- טענה למיקוד יתר במיומנויות יסוד

משרד החינוך
אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

מאי נפקא מינה?

- איזונים (גם אמון וגם סטנדרטיזציה; גם אוטונומיה וגם רגולציה)
- הנעת פרקטיקנים ומיקוד בבניית יכולות (Capacity building)
- מעורבות ישירה של הנהגה בכירה

משרד החינוך

אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

מקורות להעמקה

- Fullan, M. (2013). *Great to Excellent: Launching the next stage of Ontario's education agenda*.
http://www.edu.gov.on.ca/eng/document/reports/FullanReport_EN_07.pdf
- Levin, B. (2008). *How to change 5000 schools: A practical and positive approach for leading change at every level*. Cambridge, MA: Harvard Education Press.
- OECD (2011). *Strong Performers and Successful Reformers in Education Lessons from PISA for the United States*

• הרצאות מתועדות בוידאו של פרופ' בן לוין והגב' לינדי אמאטו בכנס ון ליר לחינוך ITEC 2012

• סרטון של ה-OECD וחברת פירסון על הרפורמה באונטריו
<https://www.youtube.com/watch?v=p4d9o6RpYDM>

משרד החינוך

אגף בכיר אסטרטגיה ותכנון

תודה!

